

ÇORLU TİCARET VE SANAYİ ODASI

KUZEY MAKEDONYA ÜLKE RAPORU

19.12.2022

1. KUZEY MAKEDONYA HAKKINDA BİLGİLER

***Resmi Adı** : KUZHEY MAKEDONYA CUMHURİYETİ

***Başkenti** : ÜSKÜP

***Bağımsızlık İlanı** : 08 Eylül 1991

***Tanınma** : 08 Nisan 1993

***Nüfusu** : 1,836.713 milyon (2021 yılı)

***Yüzölçümü** : 25.713 km²

***Resmi Dil** : Makedonca , Arnavutça , Türkçe , Romca , Ulahça , Sırpça

***Din** : %64,2 Makedon , %25,2 Arnavut , %3,9 Türk , %2,7 Çingene , %1,8 Sırp , %0,8 Boşnak , %0,5 Arumen , %0,9 Diğer

***Para Birimi** : Makedon Denarı (MKD)

***Hükümet** : Üniter Parlamenter Cumhuriyet

***Cumhurbaşkanı** : Stevo Pendarovski

***Başbakan** : Dimitar Kovacevski

2. KUZEY MAKEDONYA'NIN GENEL EKONOMİK DURUMU

***GSYH** : 36,673 milyar dolar (2021 tahmini)

***Kişi Başı Milli Gelir** : 17,663 Dolar (2021 tahmini)

***Ekonomik Büyüme** : % 3,1

***Enflasyon** :% 2

***İhracat** : 6,633,216 milyar dolar (2020 yılı)

***İthalat** : 8,709,069 milyar dolar (2020 yılı)

***Başlıca İhracat Ortakları** : Almanya %47,16 , Sırbistan %7,89 , Bulgaristan %4,69 (2020)

***Başlıca İhrac Ürünleri** : İlaç ve Kimya , Demir – Çelik ve Metal , Makine , Tarım ve Hayvancılık , Elektrik – Elektronik ve Tekstil

***Başlıca İthalat Ortakları** : İngiltere %15,60 , Almanya %10,66 , Sırbistan %7,77 , Çin %6,88 , Yunanistan %5,93 , Türkiye %5,11

***Başlıca İthal Ürünleri** : Mücevherat – Kıymetli Taşlar , İlaç ve Kimya , Elektrik – Elektronik , Demir – Çelik ve Metal , Makine , İşlenmiş Tarım Ürünleri , Tekstil , Plastik ve Kauçuk

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı , TradeMap (ITC)

3. TÜRKİYE KUZZEY MAKEDONYA İLİŞKİLERİ

Türkiye ile Kuzey Makedonya arasında yapılan ticari anlaşmalar gerek vergiler gerekse gümrük uygulamaları bakımından ihracatta büyük önem taşımaktadır.

Türkiye ile Kuzey Makedonya arasında ayrıca “Serbest Ticaret Anlaşması (STA)” , “Çifte Vergilendirmeyi Önleme” ve “Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunması” anlaşmaları yürürlüktedir.

Kaynak: T.C. Ticaret Bakanlığı

4. TÜRKİYE – KUZEY MAKEDONYA DIŞ TİCARETİ

Avrupa'nın Doğusunda bulunan Kuzey Makedonya , 2021 yılında kişi başı 16.28 Bin \$ ve toplam 12,26 Milyar \$ gayri safi milli hasılaya sahiptir. 2020 yılında toplam 8.70 Milyar \$ ithalat ve 6.63 Milyar \$ ihracat gerçekleştirmiştir.

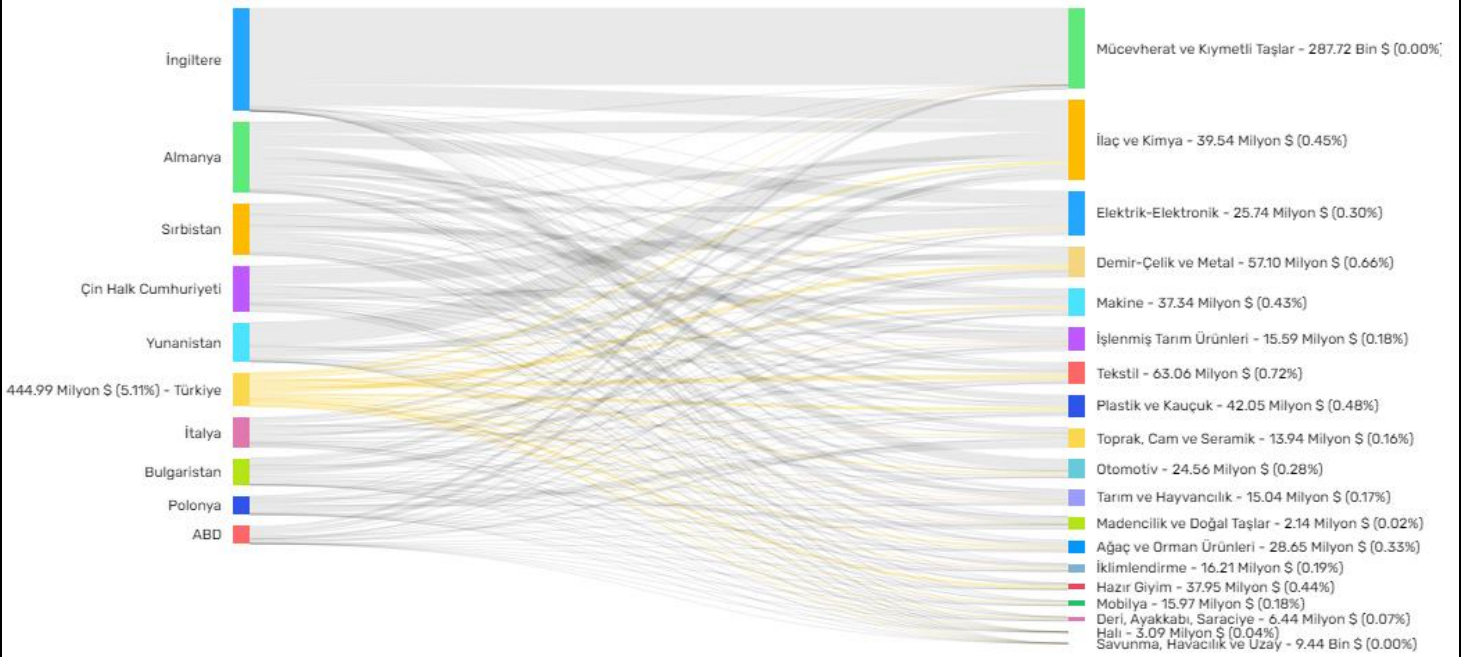
Kuzey Makedonya'da işsizlik oranı %17,29 'dur . Kuzey Makedonya' nın resmi para birimi Makedon Denarı (MKD)'dir (Sırp Dinarı). Kuzey Makedonya'da ortalama bir iş kurmak için gereken süre 15 iş günüdür.

Trademap verilerine göre, Kuzey Makedonya 2020 yılında toplam 6,633,216 milyar dolarlık ihracat ve 8,709,069 milyar dolarlık ithalat yapmıştır. En yakın ticari ilişkilerini diğer AB ekonomileri; İngiltere , Almanya, Sırbistan , Çin Halk Cumhuriyeti , Yunanistan , Türkiye , İtalya , Bulgaristan , Polonya , ABD ve Romanya ile kurarken en fazla ithalatı İngiltere'den yapmaktadır. Türkiye, 2020 yılında Kuzey Makedonya' ya 570,555 milyon dolarlık ihracat yaparken Kuzey Makedonya'dan 130,733 milyon dolarlık ithalat yapmıştır.

Exporters	Imported value in 2018	Imported value in 2019	Imported value in 2020
World	9.051.677	9.445.513	8.709.069
United Kingdom	863.262	1.085.022	1.358.360
Germany	1.050.359	1.075.897	928.033
Serbia	646.570	711.998	676.693
China	523.224	545.143	599.565
Greece	766.756	765.382	516.064
Türkiye	425.513	452.854	444.999
Italy	508.045	528.148	387.759
Bulgaria	389.116	363.214	353.760
Poland	237.877	265.495	243.513
United States of America	244.758	309.251	236.277
Romania	310.211	239.722	212.299

*Kuzey Makedonya İhracat Verileri (2018-2020 yılları)

Importers	Exported value in 2018	Exported value in 2019	Exported value in 2020
World	6.906.337	7.195.141	6.633.216
Germany	3.248.100	3.501.402	3.128.533
Serbia	542.966	618.248	523.189
Bulgaria	360.719	351.454	311.117
Greece	225.113	194.613	200.337
Hungary	141.934	182.527	197.210
Belgium	259.265	238.292	180.600
Italy	217.196	195.354	163.936
China	65.259	166.041	163.685
United Kingdom	121.322	160.537	162.438
Netherlands	100.903	118.985	126.755
Romania	194.795	172.221	120.810
Spain	116.495	110.763	101.926
Slovakia	66.978	72.320	101.100
Türkiye	96.167	87.244	97.669

*Kuzey Makedonya İthalat Verileri (2018-2020 yılları)

Türkiye'nin Kuzey Makedonya'ya ihracatı incelendiğinde en büyük ihracat kalemini 63,06 milyon dolar üzerinde bir hacim ile Tekstil sektörü oluşturmaktadır. Tekstil aynı zamanda en çok ihracat yapılan 10 ürün grubu içerisinde yıllık ortalama %0,72 ile en yüksek yıllık ortalama büyüme oranına sahip sektör olarak dikkat çekmektedir. Son 5 yılda yıllık ortalama %0,66 büyüyen demir-çelik ve metal ihracatı ise 57,10 milyon dolar değerindedir. En fazla ihracat yapılan üçüncü ürün grubu ise Plastik ve Kauçuk ürünleridir. Yıllık ortalama %5,11 büyüyen bu ürün grubunda 2020 yılında 444,99 milyon dolarlık ihracat geliri elde edilmiştir.

Yıl	İhracat Dolar	İthalat Dolar	Hacim	DEĞİŞİM	Denge
2021	2.058,00	1.460,00	3.518,000	-598,000	-29,057
2020	1.657,00	1.176,00	2.833,000	-481,000	-29,028
2019	1.818,00	1.441,00	3.259,000	-377,000	-20,737
2018	1.861,00	1.419,00	3.280,000	-442,000	-23,751
2017	1.626,00	1.201,00	2.827,000	-425,000	-26,138

* Romanya ithalat ihracat verileri

Kaynak: TradeMap

Başlıca ihraç ürünleri: Çeşitli Kimyasal Ürünler , Elektrikli Makine ve teçhizat ve bunların parçaları , Makineler , mekanik aletler , Demir ve Çelik , Mobilya (Yatak takımları , Şilteler , Şilte destekleri , Minderler) , Örne veya tığ işi olmayan giyim eşyaları ve giyim aksesuarları , Yenilebilir meyve ve kuruyemişler

Başlıca ithal ürünleri: Doğal veya kültür incileri, değerli veya yarı değerli taşlar, değerli metaller, kaplama metaller , Elektrikli Makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar , televizyon, Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler; bitümlü maddeler; mineral ,Makineler , mekanik aletler , nükleer rektörler , kazanlar ve bunların parçaları , inorganik kimyasallar; değerli metallerin, nadir toprak metallerinin organik veya inorganik bileşikleri,

5.TÜRKİYE’NİN KUZEY MAKEDONYA ’DAN EN ÇOK İTHAL ETTİĞİ ÜRÜNLER (1000 \$)

HS4	Ürün Kodu	Ürün etiketi 	Türkiye'nin Kuzey Makedonya'dan ithalatı		
			2019'daki değer	2020'de değer	2021'deki değer▼
	TOPLAM	Tüm ürünler	107.585	130.733	201.540
+	72	Demir ve çelik	38.539	46.763	63.274
+	54	İnsan yapımı filamentler; suni ve sentetik dokumaya elverişli maddelerden şerit ve benzerleri	1.953	4.955	20.928
+	85	Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon . . .	15.567	18.207	18.320
+	74	Bakır ve bakırdan eşya	345	705	12.592
+	69	Seramik ürünler	8.156	7.854	12.267
+	52	Pamuk	7.112	5.804	9.130
+	76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	995	1.966	9.118
+	38	Çeşitli kimyasal ürünler	3.381	7.299	8.439
+	59	Emprenye edilmiş, sıvanmış, kaplanmış veya lamine edilmiş tekstil kumaşları; uygun türden tekstil eşyası . . .	4.860	7.090	7.036
+	55	İnsan yapımı devamsız lifler	4.070	1.519	6.761
+	84	Makineler, mekanik aletler, nükleer reaktörler, kazanlar; bunların parçaları	1.697	610	4.940
+	86	Demiryolu veya tramvay lokomotifleri, vagonları ve bunların parçaları; demiryolu veya tramvay hattı armatürleri . . .	2.981	7.779	3.997
+	47	Odun veya diğer lifli selülozik maddelerin hamurları; geri kazanılmış (atık ve hurda) kağıt veya . . .	1.650	1.000	2.798
+	56	Vatka, keçe ve dokunmamış kumaşlar; özel iplikler; sicim, halat, halat ve halatlar ve bunlardan eşya	1.627	2.483	2.686
+	90	Optik, fotoğrafik, sinematografik, ölçüm, kontrol, hassas, tıbbi veya cerrahi . . .	1.746	2.012	2.606
+	39	Plastikler ve bunlardan eşya	505	2.459	2.297
+	48	Kağıt ve karton; kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	79	269	1.984
+	60	Örme veya tiğ işi kumaşlar	3.167	2.764	1.621
+	09	Kahve, çay, mate ve baharatlar	355	375	1.609
+	25	Tuz; kükürt; toprak ve taş; siva malzemeleri, kireç ve çimento	1.462	1.174	1.388
+	87	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki araçlar ve bunların parça ve aksesuarları	1.447	1.670	1.126
+	41	Ham deriler (kürkler hariç) ve deriler	1.311	493	935
+	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	28	114	682
+	26	Cevherler, cüruf ve kül	0	3	529

Kaynak: TradeMap

6.TÜRKİYE’NİN KUZEY MAKEDONYA’ YA EN ÇOK İHRAÇ ETTİĞİ ÜRÜNLER (1000 \$)

HS4	Ürün Kodu	Ürün etiketi 	Türkiye'nin Kuzey Makedonya'ya ihracatı		
			2019'daki değer	2020'de değer	2021'deki değer▼
	TOPLAM	Tüm ürünler	408.908	415.936	570.555
+	84	Makineler, mekanik aletler, nükleer reaktörler, kazanlar; bunların parçaları	47.528	45.195	65.055
+	39	Plastikler ve bunlardan eşya	27.755	29.753	53.554
+	85	Elektrikli makine ve teçhizat ve bunların parçaları; ses kaydediciler ve çoğaltıcılar, televizyon . . .	21.721	22.748	35.329
+	73	Demir veya çelikten eşyalar	18.348	24.587	35.275
+	76	Alüminyum ve alüminyumdan eşya	11.493	14.062	31.197
+	61	Giyim eşyası ve giyim aksesuarları, örülmüş veya tiğ işi	21.526	21.900	27.142
+	87	Demiryolu veya tramvay vagonları dışındaki araçlar ve bunların parça ve aksesuarları	29.347	23.802	24.133
+	94	Mobilya; yatak takımları, şilteler, şilte destekleri, minderler ve benzeri doldurulmuş mefruşat; . . .	20.384	15.900	24.115
+	52	Pamuk	21.774	20.753	22.711
+	62	Örme veya tiğ işi olmayan giyim eşyası ve giyim aksesuarları	14.929	13.397	19.453
+	72	Demir ve çelik	9.385	9.905	18.988
+	44	Ahşap ve ahşap ürünler; odun kömürü	11.063	12.127	15.676
+	57	Halılar ve diğer tekstil yer kaplamaları	7.113	6.644	14.589
+	69	Seramik ürünler	7.674	8.682	13.257
+	60	Örme veya tiğ işi kumaşlar	12.661	10.789	12.513
+	08	Yenilebilir meyve ve kuruyemişler; narenciye veya kavun kabuğu	9.715	12.025	11.009
+	55	İnsan yapımı devamsız lifler	10.597	9.875	9.429
+	96	Çeşitli imalat eşyaları	8.002	8.428	8.943
+	30	Eczacılıkla ilgili ürünler	6.512	7.843	8.427
+	34	Sabun, organik yüzey aktif maddeler, yıkama müstahzarları, yağlama müstahzarları, suni . . .	6.755	7.501	7.926
+	64	ayakkabı, tozluk ve benzerleri; bu tür makalelerin bölümleri	5.121	4.930	7.454
+	48	Kağıt ve karton; kağıt hamurundan, kağıttan veya kartondan eşya	5.260	5.442	6.971
+	19	Hububat, un, nişasta veya süt müstahzarları; pastacı ürünleri	5.386	5.593	6.712
+	40	Kauçuk ve kauçuktan eşya	3.971	4.521	6.380

Kaynak: TradeMap

7.BATI MARMARA – KUZEY MAKEDONYA DIŞ TİCARETİ

Yıl	İl	Ülke	İhracat (Dolar)	İthalat (Dolar)
2022	Tekirdağ	Kuzey Makedonya	6.446.528	890.959
2021	Tekirdağ	Kuzey Makedonya	7.248.380	1.339.477
2020	Tekirdağ	Kuzey Makedonya	5.200.134	955.500
2019	Tekirdağ	Kuzey Makedonya	5.491.692	1.761.665
2018	Tekirdağ	Kuzey Makedonya	5.038.505	1.096.631

Kaynak: TUIK

8.TÜRKİYE – KUZEY MAKEDONYA ARASINDA YÜRÜRLÜKTEKİ ANLAŞMALAR

Serbest Ticaret
Anlaşması

Bölgesel Ticaret
Anlaşması

Çifte Vergilendirmeyi
Önleme Anlaşması

Tercihli Ticaret
Anlaşması

Yatırımların Karşılıklı
Teşviki ve Korunması
Anlaşması

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

9.TÜRKİYE – KUZEY MAKEDONYA ARASINDA TİCARİ FAKTÖRLER

İş yapma kolaylığındaki durumu-2021	4 / 5	Bir iş kurmak için gereken süre-2021	15.0 gün
		Enflasyon (yıllık)-2021	1.2%
Lojistik performansı-2021	2 / 5	Gayri safi yurtiçi hasıla-2021	12.26 Milyar \$
		GSYİH büyüme (yıllık)-2021	-5.21%-2021
Mal ve hizmet ithalatı büyüme (yıllık)-2021	-11.49%	Kişi başına düşen brüt milli gelir, PPP (cari uluslararası dolar)-2021	16.28 Bin \$
Vizesiz Geçiş	Görüntüle	Mal ve hizmet ithalatı (%GSYİH)-2021	70.92%
Mal ithalatı-2020	8.70 Milyar \$	Mal ihracatı-2020	6.63 Milyar \$
		Mal ve hizmet ihracatı büyüme (yıllık)-2021	-12.22%
		Hava Taşımacılığı, navlun (milyon ton-km)-2021	-
		Konteynır Liman Trafiği (TEU: 20 fit eşdeğer birim)-2021	-

Tarımsal Katma Değer (% GSYİH)-2021	9.09%
Endüstriyel Katma Değer (% GSYİH)-2021	22.62%
Hizmet Katma Değer (% GSYİH)-2021	56.99%
Mal ve Hizmet İhracatı (%GSYİH)-2021	58.14%
Toplam Nüfus-2021	2.07 Milyon
Doğrudan Yabancı Yatırım, net girişler (% GSYİH)-2021	0.06%
Mal ticareti (% GSYİH)-2021	125.13%
Resmî döviz kuru (1 USD karşılığı yerel para birimi)-2021	52.1
Sevkiyat noktasından yükleme limanına ortalama teslim süresi-2021	1.0 gün
Teslim limanından alıcıya ortalama teslim süresi-2021	2.0 gün

Kaynak: Ticaret Bakanlığı

10. KUZEY MAKEDONYA TİCARET MÜŞAVİRLİKLERİ VE ATAŞELİKLER

ÜSKÜP BÜYÜKELÇİLİĞİ

Oğuzhan BERBER

Ticaret Başmüşaviri

Turkish Embassy Office of the Commercial Counsellor Ul. Slavej Planina bb 1000 SKOPJE /
NORTH MACEDONIA

✉ uskup@ticaret.gov.tr

☎ 00 389 2 322 40 10

📠 (Fax) 00389 23222014

KAYNAKÇA

- Türkiye İstatistik Kurumu (<http://www.tuik.gov.tr/>)
- T.C. Ticaret Bakanlığı (<http://www.ticaret.gov.tr/>)
- International Trade Centre (<http://www.trademap.org/>)
- The World Factbook (<https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/north-macedonia/>)
- T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı (<https://www.sanayi.gov.tr/anasayfa>)
- T.C. Dışişleri Bakanlığı
- Comtrade (<https://comtrade.un.org/data>)